

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 216 คน

1.2 หัวหน้างานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 216 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ได้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 140 คน และหัวหน้างานธุรการจำนวน 140 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2.2 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นกลุ่มย่อย (Strata) ตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก จำนวน 80 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 87 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 49 โรงเรียน

2.3 สุ่มโรงเรียนมาจำนวน 140 โรงเรียน โดยให้กระจายตามขนาดโรงเรียนต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จะได้โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน

52 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 56 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 32 โรงเรียน

2.4 จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และหัวหน้างานธุรการ โรงเรียนละ 1 คน รวมผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้างานธุรการจำนวน 280 คน

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1 และ 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและอำเภอ

อำเภอ	ประชากรโรงเรียน				กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
นางรอง	24	22	11	57	16	14	7	37
ละหานทราย	10	18	6	34	6	12	4	22
หนองกี่	15	15	5	35	10	10	3	23
ปะคำ	6	2	10	18	4	2	6	12
โนนสุวรรณ	3	3	4	10	2	2	2	6
หนองหงส์	14	11	6	31	9	7	4	20
โนนดินแดง	2	9	2	13	1	6	1	8
เฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์	6	7	5	18	4	5	3	12
รวม	80	87	49	216	52	58	30	140

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการ				กลุ่มตัวอย่างหัวหน้างานธุรการ			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
นางรอง	16	14	7	37	16	14	7	37
ละหานทราย	6	12	4	22	6	12	4	22
หนองกี่	10	10	3	23	10	10	3	23
ปะคำ	4	2	6	12	4	2	6	12
โนนสุวรรณ	2	2	2	6	2	2	2	6
หนองหงส์	9	7	4	20	9	7	4	20
โนนดินแดง	1	6	1	8	1	6	1	8
เฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์	4	5	3	12	4	5	3	12
รวม	52	58	30	140	52	58	30	140

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตัวอย่าง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพตำแหน่ง

() ผู้อำนวยการโรงเรียน

() หัวหน้างานธุรการ

2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

() โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)

() โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

() โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในกรอบการบริหารงานธุรการ 3 ด้าน คือ การบริหารงานสารบรรณ การบริหารงานพัสดุ และการบริหารงานข้อมูลและสารสนเทศ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม โดยในแต่ละด้านมีจำนวนข้อ ดังนี้

1. การบริหารงานสารบรรณ	จำนวน 20 ข้อ
2. การบริหารงานพัสดุ	จำนวน 20 ข้อ
3. การบริหารงานข้อมูลและสารสนเทศ	จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive) ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	หมายถึง	การปฏิบัติงาน/การดำเนินงานมากที่สุด
มาก	หมายถึง	การปฏิบัติงาน/การดำเนินงานมาก
ปานกลาง	หมายถึง	การปฏิบัติงาน/การดำเนินงานปานกลาง
น้อย	หมายถึง	การปฏิบัติงาน/การดำเนินงานน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	การปฏิบัติงาน/การดำเนินงานน้อยที่สุด

ดังนั้นถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหา น้อยที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหา น้อย
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหา ปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ปัญหา มาก
น้อยที่สุด	หมายถึง	ปัญหา มากที่สุด

ส่วนเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนข้อความที่เป็นลักษณะเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
มาก	ให้คะแนน	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามแสดงในตาราง 3.3

ตาราง 3.3 ตัวอย่างแบบสอบถามในตอนที่ 2

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	การบริหารงานสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบลงทะเบียนรับ - ส่ง หนังสือราชการ โดยเฉพาะ		✓			
00.	การจัดเก็บรักษาเอกสารของโรงเรียนเป็นสัดส่วนอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ			✓		

อธิบาย

จากตัวอย่างในข้อ 0. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบลงทะเบียนรับ - ส่งหนังสือราชการ โดยเฉพาะ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง **มาก**

จากตัวอย่างในข้อ 00. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การจัดเก็บรักษาเอกสารของโรงเรียนเป็นสัดส่วนอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง **ปานกลาง**

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ตัวอย่างแบบสอบถามในตอนที่ 3

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านต่อปัญหาการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารงานสารบรรณ

.....

.....

.....

2. การบริหารงานพัสดุ

.....

.....

.....

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัญหาการบริหารงานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม

2.5 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

2.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอน

2.5.3 ดร.กระพัน ศรีงาน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย

2.5.4 นายแก้ว ภูมิพันธุ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสระขุด อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.5.5 นายเหมือน รักสนาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้างานธุรการ/ครูผู้รับผิดชอบงานธุรการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.8 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7590 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียน และส่งกลับคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน และส่วนที่ยังไม่ได้ส่งคืน
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
4. ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 280 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
 3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
 4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
- การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน ธุรการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดอันดับความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการ โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการ จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง โดยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานโดยใช้ค่าสถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเสนอข้อมูล เป็นตารางประกอบคำอธิบาย

6. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 209)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 ค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อ ตามวิธีการของ t -test

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ค่า Independent Samples t -test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้างานธุรการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ F -test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)